

Päivi Peronius

6.7.2020

Maa- ja metsätaloudenministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Maa- ja metsätaloudenministeriön lausuntopyyntö, 28.5.2020, VN/13250/2020-MMM-1

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle metsityksen tukemisen määräaikaiseksi laiksi

Pyydettynä lausuntona luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle metsityksen tukemisen määräaikaiseksi laiksi Vapo Oy toteaa seuraavaa:

Lakiehdotuksen tavoitteena on lisätä metsityksen tukemisella metsäpinta-alaa ja hiilinielua luonnon monimuotoisuutta, erityisesti perinnebiotooppeja, heikentämättä. Metsillä ja metsäpinta-alan kasvattamisella on tärkeä rooli Suomen ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamisessa. Vapo katsoo, että laki metsityksen tukemisesta on tärkeä ottaa käyttöön hallituksen esitysluonnoksen mukaisessa nopeassa aikataulussa. Lisäksi on tärkeää varmistaa tukijärjestelmän riittävän pitkä voimassaoloaika, jotta esitetyt metsityspinta-alatavoitteet on mahdollista saavuttaa. Useiden tukiehtojen varmistaminen voi hidastaa tuen myöntämistä ja metsitystavoitteiden toteutumista, mikäli määräaikainen laki jää lyhytaikaiseksi.

Vapo näkemyksen mukaan käytöstä poistetuilla entisillä turvetuotantoalueilla ovat huomattava metsityspotentiaali. Metsitystuella voidaan tehostaa ja nopeuttaa tuotannosta poistuneiden alueiden seuraavaa maankäyttöä erityisesti, mikäli maanomistajalla ei ole selkeää muuta maankäyttösuunnitelmaa alueelle. Vapo muistuttaa, että turvetuotannosta poistuvilla alueilla suon pohjalle jäävän turvekerroksen paksuun vaihtelee johtuen pohjamaan laadusta ja muodoista. Tämän vuoksi turvetuotannosta poistuneiden alueiden pohjamaan laatu ja turvepaksuus ei saa vaikuttaa negatiivisesti metsämaaluokitukseen ja tukipäätökseen.

Vapo huomauttaa, että käytöstä poistetuista entisistä turvetuotantoalueista, myös vuokra-alueista, merkittävä osa on muiden kuin luonnollisten henkilöiden tai niihin rinnastettavien hallussa. Vapo korostaa, että kannustejärjestelmä tulee säätää kaikkia maanomistajia tasapuolisesti kohtelevaksi, jotta merkittävä metsityspotentiaali ei rajaudu tuen ulkopuolelle. Vapo esittää, että lakiluonnoksen 4 §:ssä tuen saajien piiriin sisällytetään myös yritykset ja yhteisöt.

Vapo korostaa, että tuen ohjeistus sekä haku- ja myöntämisprosessi on pidettävä selkeänä ja tehokkaana.

Lakiluonnoksen 6 §:ssä esitetään säädettäväksi metsitystuen myöntämisen edellytyksien täyttymisestä. Vapo esittää, että pykälän ensimmäisen momentin kolmannen kohdan säännös muutettaisiin muotoon ”metsitys ei heikennä arvokkaiden perinnebiotooppien monimuotoisuutta”.

Lakiluonnoksen 12 §:ssä esitetään säädettäväksi ennen tukipäätöstä hankittavasta ELY-keskuksen sitovasta lausunnosta. Vapo esittää, että pykäläluonnoksen ”on pyydettävä” muotoilu muutetaan ”on tarvittaessa pyydetty” hallinnollisen taakan vähentämiseksi.

Lakiluonnoksen 13 § esitetään säädettäväksi tukipäätöksestä. Pykälän toisen momentin mukaan, jos metsityksen toteuttamisesta on tehtävä ympäristövaikutusten arviointimenettely, metsityksen tukipäätöstä ei saa tehdä ennen kuin metsäkeskus on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja siihen liittyvän yhteysviranomaisen perustellun päätelmän. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan ”YVA-menettely soveltaminen voisi mahdollisesti tulla kyseeseen metsityshakemuksen kohdistuessa hyvin laajaan alueeseen, kuten entiseen turvetuotantoalueeseen”. Vapo huomauttaa, että YVA-menettelyn käytölle ei kuitenkaan anneta tarkempia perusteluja. Täysin epäselväksi jää, millaisissa tapauksissa YVA-menettely olisi tarpeen entisen turvetuotantoalueen metsittämisessä. Vapo korostaa, että YVA-menettelyn läpivienti lausuntoineen kestää useamman kuukauden, jopa yli vuoden. Näin ollen YVA-menettely hidastaa merkittävästi päätöksen saantia metsitystuesta ja metsitystoimenpiteiden aloittamista.

Vapo huomauttaa, että entisten turvetuotantoalueiden osalta 13 § toinen momentti on myös ristiriitainen 12 §:n toisen momentin ja sen perustelujen kanssa, jonka mukaan ELY-keskuksen sitovaa lausuntoa ei tarvita esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden osalta, jos hakemus kohdistuu kokonaisuudessaan entiselle turvetuotantoalueelle. Vapo Oy esittää, että metsitystukeen liittyvä YVA-menettelyn tarve poistetaan 13 §:stä tai YVA-menettelyn tarveperusteluja selkeytetään.

Jyväskylässä 6.7.2020

Vapo Oy

Päivi Peronius
Head of Peat Assets